इ. वि. का. राजवाडे संशोधन मंडळ धुळें.

—: हस्त लिखित ग्रंथ संग्रह :—

ग्रंथ क्रमांक ४४०/पु. १६ (१४०)

ग्रंथ नाम [illegible]

विषय कथा पुराणें

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

1

मोरोपं आर्या

हुरटत

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

॥ श्रीगणेशायनमः श्रीपांडवसहायोभगवान्नरविंदाक्षोजयति ॥ नारायणंनमस्कृत्यनरंचैवन
रोत्तमं ॥ देवींसरस्वतींव्यासंततोजयमुदीरयेत ॥ सरसिजनाभसभेतद्रुपदविराटादिनिजजनास
हित ॥ बैसकनिमनीविचारीधावासाठ्यनिजजनासहित ॥ १ ॥ प्रभुसभ्यासम्हणेहाजेआलेलेतुम्हा
सकळकळले ॥ सर्वासाधूचेमनपरिसुनिधर्मश्रमासकळकळले ॥ २ ॥ वसतोद्वादशवर्षेक्षणहीगे
उवडोदिलीनधीरानी ॥ केलास्वजनातपरमुदकरजेशातवासधीरानी ॥ ३ ॥ आलासुयोधनानेयाचा
यालाविभागवोपावा ॥ लोपावानन्यायेंवल्लभिहिरायेंमिहानकोपावा ॥ ४ ॥ स्नेहेंब्राह्मणकोण्हीतिक
डेप्रेषावयासियोजावा ॥ जोसंमतसर्वांसतोकौरवपुरासितोजावा ॥ ५ ॥ रामम्हणेदुर्योधनसंम
तआम्हासिपार्थसामाने ॥ हितकुशळजसावेबाधाबकिहितपार्थसामाने ॥ ६ ॥ भसेशनसानिभरि
भरलास्वगुणेंचिअर्थहारविला ॥ पडलागेंठीगत्त्येंहोयद्यूतींकायम्हारविला ॥ ७ ॥ शिवशिवहरहर
ऐसेबोलुनिसासकिम्हणेअगारामा ॥ धर्मासिदोषलविकळतरिसोडिलचिकुचाअगारामा ॥ ८ ॥ मान
मनासिबळेंविपुलक्रीडार्थवाहिलेकुटिलें ॥ लुटिलेसर्वस्वअहोबळदेवरवळासिपाहिजेकुटिले ॥ ९ ॥
याचेनधर्मयुद्धेहरिलेघूतेकरूनिपदकपटें ॥ शुचिचेश्रम्हुचिनमिरवुनाकीलकसाहरूनिपदक
पटें ॥ १० ॥ पदरपसरितीलशकनदुर्योधनकर्णहेतिधरामा ॥ नाहीतरित्यामाजासिद्धचिआहेतहेति

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

घेराया॥३१॥उपदेशिती॥अस्मच्छस्त्रेत्यांघावया।सिपदनमुनी॥हेनघउतानतुमचे यावरिअवले
किती॥पदनमुनी॥३२॥पांचाळमत्स्ययादवपांडवहेवीरकायसामान्य॥होईलश्री॥हंसीहे हेसस
जुनिवायसामन्य॥३३॥मारूनिसुयोधनातेराज्यपदीबसवितोपहायास॥याचेचतेजअद्भुतरामआ
त्मानकामहायास॥३४॥द्रुपदम्हणेसत्यवदसियोग्य खळप्रासिदर्पहानिधन॥पावेलकसाचतुरही
नकरूनिनिधिस्थसर्पहानिधना॥३५॥पळहि[illegible]सामदुर्योधनदुष्टमत्तअंधकसा॥पुत्रस्नेहेभु
ललानयनिष्ठुरहितवदेल॥अंधकसा॥३६॥[illegible]कीरभीष्मद्रोणप्रख्यालपात्रतन्नमना॥तरिदी
नचितेत्याचोल्याचेबहुलाजवील॥अभम[illegible]॥कर्णशकुनितोत्याचेम्हर्दकुसंकल्पकायसाग
व॥ज्याहीनघहसालेनिंदावअनयवाघसां[illegible]॥३८॥नराक्रघनाहीशमवृंद्रामवी॥तत्यानरग
डूनी॥सांगेल॥कोणदुसराभीष्महिसांगेल[illegible]नरगडूनी॥३९॥येइलबहूपचारेवंध्यारसिजासिकाय
बोलावा[illegible]॥डोलावाहरमर्षकुरूपतिपूर्वचिअपबोलावा॥२०॥सांगूनिसांगणेतेप्रेषावाआमुचापु
त रोहितहो॥न्यायाललानचुकावअंधाच्चपुत्रशतउराहिंहो॥२१॥श्रीशल्यम्हणेत्वगुरुसाहेआत्मीशिष्यास
चिरायास॥स्वपदीस्थापावेत्यांयादवभोरगिला॥चिरायास॥२२॥धृतराष्ट्रमानितेलजललंद्रोणबासरवा

(५)

रुपाचाही॥विश्वासलुख्ताठायीयाचाहीआणिसान्नयाचाही॥२३॥झालाविवाहजाले,सर्वामागुनिमज
हिपाचारा॥साचारायामाजीचित्तरंगासाधुसंगहाचारा॥२४॥सत्कारिलाविराटेप्रभुगेलानिजपुरा
सपरिवार॥बहुधाघेउनिसंमतमगमगरणारअरिवार॥२५॥पांडवदूतचिपाहतांनृपनमुहूर्तास
यावयालाहो॥जोतोम्हणेभल्यायासाह्यसार्थकयायावयालाहो॥२६॥प्रेषिद्रुपदगुरुशिजोसेमलजी॥
पात यालसाचकोव्याही॥कौनरकीनबुडावाओढुनिसहासेकाव्याही॥२७॥शल्याघ्यासबहायप्रेषुनि
दूतस्वयेचिवासविसा॥पाचारायज्ञायप्रेरणा[illegible]चियाशिवासिविसा॥२८॥तेपरिसतांमनम्हणे
त्योहिअनायसिआयसाधावे॥प्रियविजयापू[illegible]मुलागाठूनिकायसाधावे॥२९॥जायप्रथमकुरु
पसोनिजल्लाहाताप्रभुस्वपर्यंकी॥जासिस्मरी[illegible]निजावेस्वस्थ॥स्थारनिशार्थजियेकी॥३०॥प्रभुचा
शिराकडेतोस्वमहत्तास्तवबसेअकविमानी॥हाइलकायहासत्रल्याचाहिबसुलाबकविमानी॥३१॥
मागुनिगेलाअर्जुनबसलापायाकडेचिपाहतको॥याविनतीश्रीगुरुचीबहुसालेशाहिनसेरूपाहतको॥३२॥
केसाअसेलअन्यप्रभुचादृष्टीसमोरसामान्य॥उठतांचितासअर्जुनआलादृष्टीसमोरसामान्य॥३३॥
पार्थम्हणेप्राथयिआलोप्रभुजीतुल्यासहायास॥कौरवम्हणेबहायप्रथमचिओपाललापहायासे॥३४

4A

॥ तुजसीयाचमाजे सम सख्य असे तसे चि सम मातें ॥ संतछ्मणति पूर्वी गेलसाह्य शिवपदीस दाव
नमातें ॥ २५ ॥ देव ह्मणे सत्य चि हे जरि पार्थ प्रथम पाहिला आहे ॥ सर्वहि संतन्यायें भेदेन आगमन दर्श
नी पाहे ॥ २६ ॥ ह्मवगिलतूं जैसा तैसा मज सर्व दृष्ट हा मान्य ॥ दोघांचे हि कराचे म्या साह्य प्रियतुह्मी न सा
मान्य ॥ २७ ॥ तुज हुनि कनिष्ट अर्जुन बाळक आहे मनी पहा नाते ॥ रीति दाहाची हे की पहिलें सम आवि
तील हा नातें ॥ २८ ॥ आहे तपक अर्बुद नारायण नाम गोप सम असमजे ॥ सर्वहि अनंत बळ तेस मजे
न परा परंतु मज समजे ॥ २९ ॥ ते कोन्यस्त्र युध [illegible] तुह्म मान्य काय दोघांस ॥ ऐसे प्रभ्रलम पुसे त्या
देवा देवसंपदा घास ॥ ४० ॥ पार्थ ह्मणे भो विदान [illegible] धत चि पाहि जे समज ॥ मागे सैन्य सुयोधन वर हि
वरायासि पाहिजे समज ॥ ४१ ॥ मग साह्यार्थ विन [illegible] वित राम ह्मणे एके भारतारायां ॥ सिक्ष चि मी स्वजनो
उत्तरु नियात्रा धि भारतारायां ॥ ४२ ॥ वदलो विराटनगरी ते द्विषयक किमपी जे बिहितसुचलें ॥ परि
परिसित्या हरिसि त्यास मईन सभे तते वचन रूचले ॥ ४३ ॥ दुष्कर रक्त कुत्याग स्वप्राण सेग हीन दुष्कर
सा ॥ कृष्ण अवि ऐ क्षितिमला नळिनी मधुपासि जे विशुष्क रसा ॥ ४४ ॥ यास्तव सहाय संप्रति हा बळ तुजा
न पांडु तनयाचा ॥ निश्चळ निश्चय जाणा आजि तुह्मी सर्व आप्तजनयाचा ॥ ४५ ॥ जो आहे सिक्षत्रिय

"Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(८)
भाडणअभिमानसांडगासाच ॥ स्वर्गअसेकाळमुखी ह्यायाचाकायसांडगासाचा ॥ ४६ ॥ ऐसेवदोनि
रामेआलिंगुनितोस्वकेंद्रबोळविला ॥ रविनेविधुसाप्रभुनेस्वगृहागतमलिनहीनपाळविला ॥ ४७ ॥
अक्षौहिणीकटककृतवर्मा देत्यासिकीनृयनाच ॥ कुळजानकारजेसामेल्याहीपंगुलानयेनाचा ॥ ४८ ॥
बहुमळउनिबल्लवअग्रजपळतजायरुकसांडना ॥ अभनशिशुजसाटाकुनिचिंतामणिबहुकपर्दजोडु
ना ॥ ४९ ॥ चित्तातम्हणेकेसाकेलाश्रमीनहे [illegible] रिता ॥ भ्रांतश्रुतस्मरेनाकीहाप्रभुजाहलाअगो
धरिता ॥ ५० ॥ रुक्मह्मणेपार्थातिअर्बुदबळह [illegible] दिलेअरिला ॥ जोह्मणेतोभांडेनाशास्त्रधरीनाअ
साकसावरिला ॥ ५१ ॥ पार्थह्मणेतूंमुनिनीचि [illegible] रक्षसार्थधरिलासे ॥ हरिलासमरश्रीहिंश्वेतला
पतुवात्मणुनिम्याहिवरिलासे ॥ ५२ ॥ नधरावे [illegible] सीप्रभुचीआहेजरिप्रतिशाले ॥ राहोसत्स्मरणे
विध्वंसितिकामाधरीप्रतिशाले ॥ ५३ ॥ रुगमत्वदाश्वेतालादेवेझालाहिंअरुगमजे ॥ त्वंद्भेक्षितामर्थ
रांतकसेनेचेलोपतातत्रअरुगमजे ॥ ५४ ॥ दुर्याधनजयाच्यासारथिकरुणानदासमीरणहो ॥ वाढेल
तेजमाझेप्रचुरमगकरीनदासमीरणहो ॥ ५५ ॥ व्हावासारथिसमरीशौरिमनोरथमनीअसाचिरहा ॥
मत्प्रग्रहप्रतोदस्वीकारुनिमद्रथीअसाचिरहा ॥ ५६ ॥ स्वजनामरद्रुमप्रभुहासानिह्मणेअवश्यतुजला ॥ ५७ ॥

5A

जो॥अर्थअपेक्षिलतोहोमातलीसारथिमहंद्रुतुजालाजो॥५७॥असिसाधुसाधुपतिसीगाठिपडेलीअ
सीअयापरिसा।यापरिसाचाहाचिप्रेमकयावाचियाजयापरिसा॥५८॥भुजबळयुक्तिबळेजोमधुके
टभकालराअजातारी।त्याप्रभुकाघेउनयेतोअर्जुनआस्थळीअजातारी॥५९॥इतिउद्योगपर्वणिप्रथ
माध्यायः॥धर्माकडेबहुकडेबहुकरटकघेउनीमदेनायावयाळागे॥तरिजाअर्थसुयोधनश्रेष्ठीप्रहरस्वयेस।
दाजागे॥१॥कुरवरकृतसाहित्येत्याशल्यावेनिवासजवाटे।तेस्वाद्यानेचअसेसत्यालात्याचाभटाहीवाटे॥२॥
जेथेउत्तरेतेथेसर्वअचिंतितपदार्थसिधकरी॥शल्यासिसुरनगाधिकुरूपतिहेउकिकविस्मणलंकरी॥३॥
त्यासाहिसेशल्यक्षितिपतिहोउनिबहुप्रसन्नम[illegible]प्रश्न्यासिम्हणेरेपाचारापार्थसिचिवमेभ्रमना॥४॥
जपलाबहुप्रसादामाजातोधर्मदासभाजनहो॥[illegible]हिनिशानसुऐजालामजराधर्मदासभाजनहो॥५॥
यातोसभासभग्यभाजनहोयोतेवहूनबारवाएा॥पाहोकृपेरानतातुनिएकाऐसाबरोहूनबारवाएा॥६॥ऐसे
जवळऐसस्थळएसआलेकधीनअंनमना।मीसुप्रसन्नजालोआएालेनिपुएापुरुषमभ्रमना॥७॥भे
टत्यासिसुयोधनजाणुनियासमयकामलाभाचा॥चिंचीशल्यम्हणेबहुयाहुनिभासेलकामलाभाचा॥८॥
अलिंगुनित्यासिम्हणेइष्टार्थप्राएासमहिमागावा।आराधिल्यावशानेंहोलरिथोराचानामहिमागावा॥९॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

6

कुरुपम्हणेमाजालूसेनाचानाथमद्रपाहोगा।अथजयलाभाचाहाभाचाहेचिभद्रपाहोगा॥३०॥
शल्यम्हणेआराधुनिमागितलेकायआणिकहीमागा॥चिंतामणिदेणारामागावेकायमाणिकही
मागा॥३१॥भूपम्हणेहचिपुरमाजीइष्टार्थसिद्धियाखवरे।विजयश्रीयेणचीनमजवरिढाळीलकाये
गाचबरे।३२।पांडवपाहुनियेतायाजापरिसंभ्रमयुतानाकी॥आहेचिधर्मसंभ्रमन्हायाचाप्रासमा
गुतानाकी॥३३॥उक्तिप्रत्युक्तिअशाजाल्यागेलानि[illegible]घानिलराजे॥बाहेरशल्यदेखेहोतहृदयात्तअ
ल्कतेराजे॥३४॥आलिंगिताप्रमोदेपांडुसुताला[illegible]मद्रपहा॥धर्मासिम्हणेसाधोनिजसाधुत्वचि
साधुभद्रपहा॥३५॥तूरामसमर्थप्रभुपुण्यश्लोक[illegible]कमनराया॥अशालवासदुस्तरबाल्वहितरेया
सियोग्यनलराया।३६॥पुजाकरिताशल्यस्तुति[illegible]धर्मेहीवसउगला॥प्रत्यहेस्तकसेलेनपरि
ए ग्रंथमात्रहाफुगला।३७।शल्यम्हणेबाम्यानोएसादुर्योधनादिवरहो॥तुजअशिर्वादिअसाकीधर्मा ल
धार्मिकाइलावरहो।३८।प्रथमेलथास्तकमगम्हणेवरदानतुम्हासिउचितमामाते।तसागजासि
गंगात्तसिंहआसिहिशुचीतमामाते।३९।तुजकरवीकर्णाचेसो।रथिपणाधातराष्ट्रकरवीला।पसरी
लपदरलन्होसारथ्यगुणप्रतोदधरवीला।४०।तेजोवधकर्णाचाअर्जुनवाचावयाकरावाहे।हेदानकरी ॥४२

6A

नअसेह्मणाआह्मा नवादयाकरावाहे ।।२१।। मद्रपह्मणेकरीनसस्थरहादुःखसिंधुआटेला ।। वाटेल
स्वप्नतसेंत्वकी लिंत्रिभुवनातदाटेल ।।२२।। बळवत्तरविधिदेतोथोराला थोरल्याचितापात्र ।। इंद्रप्रमुख
सुरासहिजेंभाविनलंघवेचिबापाते ।।२३।। पावेसभार्यशक्रहिपूर्वबहुदुखएकबापाते ।। कोहोयवि
श्वरूपब्राह्मणमारूनिपात्रतापाते ।।२४।। त्यावरिवृत्रवधकरिआधीदेउनित्यासिविश्वास ।। ब्राह्मण
वधान्ततानेंलाजदावीनवदनविश्वास ।।२५।। रा[illegible]कालमरवादिकस व्यवहारहीअराउकालबुडे ।। उ
त्सवपळेबळावीलापमुनिंत्रिदशाचित्तरूपहुडं ।।२६।। दि[illegible]नीसन्मुनीनीदेउनिवरनहुषअमरपतिकेला ।।
ची स्पर्शावयाशचीपाहेदेवजविकल्पलतिकेला ।। [illegible]रमुनिसन्मत्राहा काहीनाहीचनहुरवेंबकला ।। हो ।। ळ
भाग्यमदालमनोभयस्यग्रहशिरताचिबहुरवव[illegible]काहें ।।२८।। गुरुलाशाचीह्मणेहोनहुषो काहीत्वधर्मेन
यनाही ।। केसेतुह्मीपाहेवएसेहेपापकर्मनयनाही ।।२९।। नपरस्पर्शास्वप्नी तुमच्यायाधर्मेकन्यकेलाहो ।।
प्राणत्यागसतीनेंकेलाकीकांतअन्यकेलाहो ।।३०।। तीसगुरुह्मणेवत्सेधैर्यप्रसादउगीनकोचिरडे ।।
माझामाथाहात्रयाचिंताभरेनकोचिरडो ।।३१।। सभयसुरर्षिहिह्मणतीशाचिहाअत्युग्रनहुषेनभे
लागाहूंह्मणेबाईयात्त्वाधाकेंकापावयासिनभलागे ।।३२।। अजिआचार्यतुह्मीतरिसागाउरिकायन

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(1)

हुषपाहेला॥राहेलनतेंअकिमपीयाचाहृक्मालकोएसाहेला॥३३॥जीवह्मणेहाकाहीत्यागावेकेधिशार
णआलोल्ला॥मीकायसक्रियाचिव्यसनीयानत्यजीलआलीत्का॥३४॥नहुषासिरवमुरवेप्राथयायुक्ति
सत्वराशिकची॥धाडीसतीसअनवाआज्ञीदेडुनिसत्वराशिकची॥३५॥तापाहुनित्तीसह्मणायमअनस्क
मुखेपावलोस्करता॥जालोइंद्रजगाच्यामगमजसीइच्छशीनकास्करता॥३६॥प्रार्थुनिरोचीह्मणेघा
काहीअवकाशयानलअनाते॥नाहीचहरीअसें[illegible]होनिश्चयमगमीकरीनभजनाते॥३७॥नहुषह्मणे
नावडेयेजोडुनियापापविसात्यापालिते॥व[illegible]केविविसरत्तूंधर्मन्यायविसरत्यापालिते॥३८॥जाश
चिनाशाचिजालाआसमहाधकरूनिपाहिल[illegible]असल्याहिकायपापीकेसा॥अल्हिंगवेलअहिल्याला
म ॥३९॥जाअवकाश लीदिपारिसत्वरहापूर्ण[illegible]रा॥राज्यपश्रीज्याभजलीतूनभजसिपूर्णकामहो
दारा॥४०॥आलीपुन्हागुरुकडेमगतोदेवासमेतीचंहुरे॥प्रार्थश्लह्मणेप्रभाहोअघजाउनिराज्यलाभजि
हुते॥४१॥हयमेधाजीहुकरवीकरवाविजयास्करवामगलवाणी॥निर्जरकएंचिकोड्यात्साआसिजा
हलीवाणी॥४२॥दूरउडविलाचिहातोजोकेवलतुकसाचिअघवाते॥तोहुडकिलासुरानीकेरिताजाला
सेकर्ममघवाते॥४३॥जालाश्चुचिपरिभ्यालात्यानहुषाचाअसत्यवरतेजा॥पाहोनशाकेभगवान्भानु ॥

A joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

७A

म

हिंडोळेकरूनिवरतेजा॥४४॥पुनरपिहरिशतयोजनेंविस्तृतकासारपनाळाल॥बिसतंतुमाजिराहेजो
मान्यसमस्तलोकपाळात॥४५॥नेव्हांशचीउपश्रुतिदेवीनेंत्यांहिनलिननाळांत॥त्यांसिह्मणेसुरपतिया
ऐशाकासंकटातआलात॥४६॥प्रार्थुनिशचीह्मणेव्हांप्रकटधराबज्रतेजउत्साहा॥अश्वातवासभलाप्र
भुजीप्रसवल्लफारकुत्साहा॥४७॥त्यागावयाराज्याला नतुह्मींहरियोग्यतहिनरमेला॥भोगुनितुमचाश्री
लटपताख्रीलहिनहुषनरमेला॥४८॥तुमचापद[illegible]च्युतरत्नवमजहुनिबहुतांनिंसअभ्रमुरडेहो॥नाथबळा
जीचातकरूनएकतांचिअभ्रमुरडेहो॥४९॥[illegible]नहुषच्चदुःसहवरतेजसाहवेनाले॥हेहीनसोसतबे
जेश्रापत्सुरांतवाहवेनाते॥५०॥मीकिंनिबुद्धि[illegible]नेजावेंनरक्षवेक्रमताते॥श्रीमदकरीलपदच्युत
अल्पकाळेंकरूनमत्ताते॥५१॥जरिखळपरपर[illegible]असदुतुझामनासिबहुखाले॥तरिआचिभरम
त्तिमत्तिसतिश्रतिरतिदातसीचनहुखाते॥५२॥ह्मणमजकडेमहर्षंस्कंधींदेउनियास्वशिबिकाया॥हे
मह्मियबहुकायदेदीपक्षप्रियार्थसिबिकाया॥५३॥जायशचीशक्रह्मणेपावोश्रीभगवतीउमानवसा॥रा
हेउगीचिविधिवरभरघालुनिसकमानवसा॥५४॥देवीनहुषासिह्मणेकथिनप्रियवचनउरिनफिरवाल॥
बैसानिअपूर्वयानीजरियाअमरावतीलमिरवाल॥५५॥जरिअद्भुतप्रतापप्रकटूनिकरालमनपरमहे

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(४)

षऽ॥होईनवरागाजोडाशिबिकेशिसमाधिधनपरमहर्ष॥५६॥बहुखलनहुखलबकरीस्त्रीहरिचीआपणा
सिवरागाहो॥म्हणुनिचेटेऋषियानीगंधवाळाम्हणेस्वयगाहो॥५७॥मुनिम्हणतिदेकरायाऐसेहेयराइ
नकागावे॥गोप्रोक्षणमंत्रतुम्हीप्रमाणकीअप्रमाणसागावे॥५८॥नहुषम्हणेगोब्राह्मणमंत्रसकळअप्रमा
णगा विप्र॥एककिअवध्यकुळहेपुसतारेकोपहेचळाक्षिप्र॥५९॥करिताविवादेकोपेनहुषवदेसर्प
सर्प–वाणी॥चरणेअगस्त्यमुनिलाकामात्मादेहत्ताशिरीहाणी॥६०॥अवमानिलेअसेमुनीमंत्रहिपा
षूनिगर्वतेजाने॥चैतन्याव्यायुतसातासंख्यासर्वतेजाने॥६१॥घटजम्हणेरेमंदादुर्गतिदतुला
त्वदीयदर्पाचिहो॥हाणुनिविप्राशिरीपदजारम्हणोसीसर्पसर्पाचिहो॥६२॥गर्वेचिनहुषपडलाअनुताप
हरिपुन्हापदीचढला॥हेसमजेश्रक्षनसदुरपाम्..ऊनपडला॥६३॥ऐसेदुःसहसंकटशक्राहीलाग
ळेभोगावे॥साधुजयदहेम्हणउनिऐकावभारतादिशागावे॥६४॥शक्रतसात्महो स्वपदातपावशी का
पार्थो॥नहुषतसादुर्योधनकीयाचीरीतितापपापार्थी॥६५॥करूनिसमाधानअसेगेलारक्षावयास्ववचता
ते॥सत्यगुरुस्तनिष्ठमद्रपदुसरेनगणीजेविकचनाते॥६६॥इत्यार्यभारतेउद्योगपर्वणिद्वितीयोध्यायः॥६२॥
श्रक्षौहिणीमिकाल्याधृतराष्ट्राचासुताकडेअकरा॥परिधर्मनयविहिनाकायसुहृतीजसाजनाका करा
॥१॥ ॥६॥

8A

सालअजातरिपुकडेजात्यायास्वामिकोनिअठराहे॥धर्मह्मणेयशराहेसकळदुर्योधनह्मणेस्वहठराहे॥२॥
धृतराष्ट्रप्रमुखांतिभेटानिद्रुपदगुरुह्मणेपरिसा॥सुहृदुक्ताहितकामेधनकामेजडह्मणेनियपरिसा॥३॥
धृतराष्ट्रपांडुदोघेएकाचेपुत्रपितृधनविभागी॥हेवचनश्रुनादरिताहोईलसुरगुरुसभेसहविभागी॥४॥
सांगासुयोधनालापावावेपांडुपुत्रअंशाळा॥भीष्मानस्पर्शीवेधृतराष्ट्राचाअभद्रवंशाला॥५॥तिकडे
सातअसोघाइकडेअक्षौहिणीजऱ्हीअकरा॥अक्षौहिणीसहस्रासमसाय्यकिंभीमसामकरा॥६॥त्या
सर्व यातुह्मासमस्ताहुनिअर्जुनेअधिककरूकलापरिसा।परिसामकामुककामुकसिसुखासुयोधनापरिसा॥७॥
भीष्मह्मणेद्रुपदगुरुतूंब्राह्मणह्मणुनितीक्ष्णवदनसपुरा॥सदासिपारिस्फुटशब्दचिकार्यकरायासमर्थसदसि
परि॥८॥राज्याधिभारयुधिष्ठिरह्मणतोअर्जुनर[illegible]वसामी॥कृष्णजगत्प्रभुकलहेभरिवचसर्वत्रवि
पुलशिवसामी॥९॥सभ्यश्रुत्यम्हणेअसेजोबोलेसवभारतेरातदा॥कर्णह्मणेरोहोयापाल्हाळकरासतेच
तेरातदा॥१०॥अशातचासनपर्णजाला॥विदुपदनृपपुरोहितहो॥द्वादशवर्षेपुनेरपिवनवासेस्पष्टपणा
पुरोहित॥११॥कामूर्खसायुधिष्ठिरआर्थकरन्यायसमयसोडूनी॥उडतोअनर्थकरलघुपणवाकतसेचि
मत्स्यजोडून॥१२॥निजबाहुबळेतरलाकीमारुतिअब्धिलाभलाबुबके॥होयभलाइदर्थग्रहउपनेत्रेचि

Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

कीभलाबुबंके॥३३॥देयीलनयेसमर्त्तहिअनयेप्रभुराज्यभागवचथान॥स्वापत्यासम्चिदेकीव्याघ्रीचेभलल
यासिद्धवथान॥३४॥सांगात्साम्रूखोलोकारक्षाप्राणपालकासमया॥याप्रभुकडेविभाप्रार्थयासाधुबाळका
समया॥३५॥प्सजितिलधर्मसमयपरियुधिष्ठिचिकवळहटेचिवरतीलो॥तरितीलयासिनायिलकीर्त्तिचिमोक्ष
करितीलो॥३६॥भीष्मल्मणेराधेयाउत्तरगोग्रहतुलानआठवेद॥समरजेविजयत्नुजतुजीपाहुअसुरुद्रणाल
पाठवेदे॥३७॥गांडीवलक्षनुनेजिकावेरजततोरनकाकथिले॥खालरणीरजभडसहनकेरूनियायामह
र्षिचेकथिले॥३८॥कर्णासिनिवारुनियाजोडुनिदेवव्रत॥सिहाताते॥अंधल्मणेजेसन्मतअस्मक्षितसत्यवद
सितात्तांते॥३९॥द्रुगुरोबालजातुजमागुनिसूज…सिपाठविले॥मीपांडुपांडवातेघारिकेलसहवेळआठवि
ते॥२०॥तोपांचाळपुरोहितजातापळभरिउगाचराहेन॥पाहूनविचारमनीचक्षुल्मणेसंजयासिबाहूनु॥२१॥
गावल्गणेनङाणेपुरुषकुरुकुळातसत्यपाउवसे॥याचा…वकुयशासमसुयराव्याघ्रेनिपांडवसे॥२२॥भलेभ
जतीबहुगुरुसेवेलेसुधासमजताल॥मानिनिमनो…तुनिप्रभुपांडवपरमाबुधासमजताल॥२३॥हा॥तीहि
चित्रगुप्तेयाविषईघत्तलीनसेलचही॥केसेकायलिहावेकीपुण्यभागएयअघनसेलचही॥२४॥द्वेषत्रसा
साधूचोरुचलायाकुरुकुळातमत्तनया॥कीक्षुद्रायाकर्णलंघितेहेदुष्टभाग्यमत्तनया॥२५॥हाभागपांड ॥७॥

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

९A

वाचामंदात्मापाहलोहरायास॥ऐकुनिनुमजेनिष्फळजोपार्थपराभवीहरायास।२६॥कृष्णसखासियुधि
ष्ठिरायुधिष्ठिरहाइल्लदाहात्तहाकसामान्य।।नृहरिपदेचित्रसतीहरिमगदेइल्लहाकसामान्य।२७॥उलसी
लयुधिष्ठिरा[illegible]चाउग्रकयाक्षकडेहिमाद्रीचे।।नअसेभीमजनार्दनमजभयदनपुत्रतेहिमाद्रीचे।२८॥
यास्तवयुधिष्ठिलाभेटबुधाकुराळपूसजाचकसा।।साधुविरोधमजलापरलोकीसोसवेलजाचकसा
।२९॥स्नेहाचामदचनेतूकुराळसकळव्रतिष्ठिपकाप्रसा।जोत्याप्रतापक्षएावन्हिपुढेहोयकाळकापसा।३०॥
धृतराष्ट्रसामकामुकआपणाचियुधिष्ठिरिबक[illegible]सव्यसाचिसचिवासिदया।श्रीकृष्णजीसकळवा
र्ता।३१॥बकवीलधर्ममनतानम्हणेलचित्तछसमत[illegible]नीतिमसिरवकमनजेचिनकीतश्चपुच्छसामास॥
।३२।संजययुधिष्ठिरातेभेटुनिनिधितेजसानि[illegible]कुराळपुसानिम्हणजीआहेनेतातमतनिर्वदीन।३३
धर्मेम्हणेतातविदुरभीष्मद्रोणादिकुराळआहेत।रेसंजयाअसावेसर्वकुरवीयामननहाहेत।३४॥कर्ण
बराआहेकीकुराळअसावेसदावदान्यातो।जोयाचकाशिम्हणतोजेचरुचकप्रियसुखवदान्यातो।३५॥ताता
झालसुयोधनआहेकीविप्रवृत्तिचालविता।बहुधायुयुत्सदुसरातातदोसेसाधुभुक्तकालविता।३६॥ताता
भिप्रायकसावदसानिघेतुलासकळकळतो।कायपुसावेपित्रमनचिंतुनिदीनामुलासकळकळतो।३७॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

म्हणे प्रभु जीत आहे तव रेच लीरगल तरुसे ॥ तकु राळ काय पुससी बाजावरि धर्मनी तितरुसे ॥३८॥ ता
ताभिप्राय मला पुसता जरि तिरि समस्त यरिसा हो ॥ परिसा हो मनसु मचा महिमा गुरु साच मान्य परिसा हो
॥३९॥ चित्तात मनी आहे स्वापत्य रिवार्थ साम कामु कता ॥ म्हणे तो सुखद रामु रेख न धरिता परि विषय काम का
हित मुकता ॥४०॥ परितु मचा तुम्ही भोग देउनि यात्री प्रसंधि करवीना ॥ इच्छी कुरा केना गा विभाग न अर्पुनि संधि
करवीना ॥४१॥ आता शांघ्र करावे स्वपर हित तुम्ही वसाम साधून ॥ धरिला न कधी च परास्वार्थ घ्र स्वार्थ का
म साधून ॥४२॥ स्पर्श जड हि तू हितकरी जरि अपरोधाव रची जय शता ते ॥ बुध हो युध्म योगे जोडावे काय जीभ
यशा ताते ॥४३॥ अरि आग्रह करा लेशात्ती सी धर [illegible] कामरण ॥ धामरण न्म [illegible] न्द पर ये योवन हि गमे लमस
ण आमरण ॥४४॥ राज्यश्री मंदिरेचा तिच्या तिकव [illegible] सिहा दिली पाने ॥ स्वजिली का भरता ने स्वजली तेशी च कां
दिली पाने ॥४५॥ श्री अनुमचिली आंता निस रवय शांथ शांति सवरा हो ॥ परिणाम शोक करहा स्वयुरु प्र
मुखास शांति सवरा हो ॥४६॥ धर्म म्हणे रे सजय मी सिक्षन सिक्षु जनक सामाते ॥ जाणे निसर्व दाटुनि दूषी तू सि
सा धुजनक सामाते ॥४७॥ निघ स्वधर्मे विच्युत मी तरि युधा सि सिध उत्साहो ॥ धर्म न्याय रनुसर पावाया का
ययोग्य कुरसा हे ॥४८॥ सदत्तम ते क्षिति जर्पुनि सस सुत्र करी निवेदि ली पति ला ॥ शोचूनये चि स्वस्त्रे जेसी

10A

कन्यानिवेदिलीपतिला।।४९।।जरिहेनसोडवावीद्यूतजिंताद्रौपदीतसीमहिम्या।।तरिभलतकुळगुरूचालागे
नाबोलेकायगामहिम्या।।५०।।होइनानिंद्यदहातनसोडविताश्रीसंसंजयापरिसा।।कुलक्षयज्ञाचाविधिस
हिनबहुमततहरिनाभिकंजयापरिस।।५१।।हरिकुरुकुळहितइच्छीतोकाचानिस्समायजोविहित।।करिनतसे
चिप्रभुहासर्वज्ञकथीलकायजोविहित।।५२।।श्रीकृष्णपुसतासर्वातग्रहस्थधर्मसन्मतरा।।याअश्रमातस
र्वस्वपराचेसफळकरूनिजन्मतरे।।५३।।कर्मेकसेयकोवर्ज्यअमरलमुखातमायसीओती।।तीसद्विधाकर्मे
त्यागनकरितांफळवतीओती।।५४।।रविचरिरां[illegible]राप्रमुखसकळसिध्दहसमजे।।कर्मजकचसिदाय
कवाटेनैष्कर्म्यजेविफेंसमज।।५५।।दूषीलकोए[illegible]श्रमानिरलाभरतसत्तमाराया।।योग्यचिहासाधुस
कळरक्षायासर्वमत्तमाराया।।५६।।दस्युदमन[illegible]पुरव्यक्षत्रियधर्मप्रमाणधोरास।।यास्तवमरोवेयाप्रभ
नदुर्योधनादिचोरास।।५७।।दस्युदमनार्थशक्रेचापकवचनिर्मिलेआहे।।आहेतघनाचातकतेसेधर्माक
करूनियाआहे।।५८।।हेअधिकुकायदुर्बळेतराओघालितीदरवडाजे।।लुटिलेधनुदुःखतसेपरिहृदयीब
कुवादेर बडजे।।५९।।स्तेनभलेस्मीचानयनकरितिहरूनिसाचळेकाय।।नव्हेतोसभेतअल्पीम्हणुनिलुया
यासिफावलकाय।।६०।।जासांगतइद्दनेएकावेहचिवाक्यजंधाने।।आहेतसिद्धपांडवसेवायाप्राणवाणसं

Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

धाने ॥ ६१ ॥ देत निभाग करिति पांडव धृतराष्ट्र दास्य दास तसे ॥ नाहीतरि खळ मर्दुनि हास्य मज असे ... थ्य भा
सतसे ॥ ६२ ॥ संजय निघत याला धर्म म्हणे आयका यरा लगावो ॥ बापाचे गावें न देइ तसाला रायका यरा तगा
वे ॥ ६३ ॥ ताताला भीष्माला सांगा विपाय धरूनि मिं नमने ॥ जोडुनि हस्त म्हणावें साम करायेचि सक प्रसंनम
ने ॥ ६४ ॥ आचार्य द्रोण कृप प्रार्थुनि प्रथम कथुनि मिं नमा ॥ म्हण साम भल तसे मज बहुमत तु कळा तजे थिअं
नमना ॥ ६५ ॥ सांग कनिष्ट पिसाले बंधु विरोधासि ... मोडे ॥ करयासाम भल तसे देइल हरि इष्ट वित्त भो
माजे ॥ ६६ ॥ कर्णासि वद सख्याला आवरि विज ... री लहरी ॥ समई प्रवृत्ति आवरि थोर जसा सिंधु आ
वरी लहरी ॥ ६७ ॥ सांग नृपास हि हे कीं साम धु चित ... वरायाचे ॥ क्रम तिवरायचे चि नकर्म डचित याल
ना वरायेचे ॥ ६८ ॥ गांधारी म्हणे वेंपचोत्तर ... न नयन राते ॥ हसिन सो चितु ज करी जे ऐगाते लक्ष
जनयशाते ॥ ६९ ॥ मासाक्रयाधिनादि भासाचा बायका सिकळवावो ॥ कीं स्वहितार्थ तुम्हीं तरि ये कांती कांल चि
वळवावो ॥ ७० ॥ कृं बहार पदासी जन वामन कुलदास दायाते ॥ पुसिले अनामय असे सांगपुसावें चि बास दा
याते ॥ ७१ ॥ ऐसे अजात रिपु सुखराशि मंडळ अम्लान तें विवाचि कंची ॥ ते बहु असाचि विस्तर वक्त्र थप्र
कृ तिनवाचिकवी ॥ ७२ ॥ कुरु कंन्यासि म्हण वेताते पुसिले तुम्हासि जानाते ॥ श्रीदउनि न दिली ईसः कंन्या

11A

श्रीदपारिजाताते ॥७२॥ गेला तेव्हा वाटे वेढुनि दुर्दैव संजयाने ते ॥ धरिले होते जे कवच कवच हरिपादकंजयाने ते
॥७४॥ धृतराष्ट्रासि ह्मणे मी संजय आलो तयासुता कडुन ॥ वेरज्वरी चह्मणती यत्की ति सुधाब्धि चा उताकडु
न ॥७५॥ श्रमलो बहु मज आज्ञा घ्यावी श्रितत रोनियां जासा ॥ सांगेन सभेत उद्या प्रभु वाक्करि भयत रोनिये ओ
सा ॥७६॥ जाता सुत अनिद्रा त्त्वी भेटेन तना चिरायास ॥ की संतोष बाकाये चिंतापतन चिरायास ॥७७॥ स्म
रताचि विदुर भेटे से द्वेरा ख्या प्रजागरा माजी ॥ सेव [illegible] निवा [illegible] चलक सी ह्मणे सा गुरुस प्रजागरा माजी ॥७८॥ बिदु
र ह्मणे हा आलो श्राह पाया समीप राजा जी ॥ यथो [illegible] सावली चलया योग्य लपुराजा जी ॥७९॥ कोण का
र्यकिरिता रात्रौ स्मरला तुह्मा सिहा जन हो ॥ स्वस्थ [illegible] आज्ञा काय प्रणल प्रदैसो भाजन हो ॥८०॥ धृत
राष्ट्र ह्मणे वत्सा तुज हुनि इतरासि काय सांगावे ॥ [illegible] सिकपाळा की निंदुनि हंसवाय सांगावे ॥८१॥ तिकडे
येउनि सूतके लेपाण्या परी सपात्त कले ॥ सांगावे काय सख्या जे हृदया गर ळसेचि आतळले ॥८२॥ वदला
सागेन उद्या धर्म त्त्वा धर्मधाम संदेशा ॥ चिंतेत बुडालाहा सूज्ञा त्व द्वंधु सर्व मंदेशा ॥८३॥ निद्रा यई ल कशि
म चिंता हो य काय सामान्या ॥ श्रूपेन रवी राहि वातु जहाअति भार काय सामान्या ॥८४॥ बहु धर्मार्थि कुशाळ
लू वदयो त्र श्रय असि दवस्थागा ॥ निवव बोल मज तुजा जेसा पीयूष रसद वस्थागा ॥८५॥ विदुर ह्मणे हो प्रभु

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(12)

जीबळचंतासिप्रसंगआपडलोस्पष्टप्रजागरत्तयाहीनबकाहीनसाधताघडतो।८६। कीजोहृतधनका
मीतस्कररात्रेीनजयेसाला। देवाऐसाकाहीदोषनसेकी तुम्हाकडेआला।८७। अथवापरचित्ताचा
अभिलासनसेलकीमनारचला। हाबहुपापदत्तापदयापरिकदुकीनकरुनबाचला।।८८।। अप्रसएप्रा
श्नदेधर्मामितकवळबोलकानाही।। वेदसममत्तसमयरासुधर्मप्रतिज्ञवक्तबोलकानाही।।८९।।विदुरम्हणे
जोअस्तिकगुरुवेदोक्तीअयासिविश्वास। जीपएजाशिनारीबलेतोपंडितमान्यहोयविश्वास।।९०।।दुर्लभ
वस्तुनवांछीनकरीजोनष्टवस्तूच्याशोक।। आप [illegible] मोहेत्यापंडितम्हणतीजाणतेलोक।।९१।।विद्या
नसोनिउध्दतधननसतांजोउदारपणवाहे।अथ [illegible] चकर्मेजोसंपदावयासिजनपाहे।।९२।।नसताला
भयशाच्यादारूनिकरीपरार्थजोयत्न।।मित्रार्थ [illegible] रीतोसाक्षान्मूढजनशिरारत्न।।९३।।मित्रत्वदेअ
मित्राजोमित्रेद्वेषदुष्टकर्मेकरी।।तोमूर्खअसेम्हणतीपुरुषपरिक्षाकळेजयासिवरी।।९४।।इत्यादिबहुव
देतसाउनिअर्चीकथात्रिअर्योत्त।निजपरिवारस्वायत्तनिजासिभगवन्मूर्तिगोपभार्योत्त।।९५।।धर्मार्थका
ममोक्षप्राप्तीचेसिधमंत्रतेबोला।।मोलनकरवेत्यान्धनदासहिसिंधुहूनितेरवोला।।९६।।सत्यप्रिया ।।७०।।
हितसर्वश्रुतिशास्त्रंरहस्यविदुरकविबोला।तोलेलीहजाणेसाप्रभुच्यामेलनिवेडोले।।९७।। [illegible]र

Joint project of the Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

12A

भ्रपम्हणेबासरुद्रादेवसर्वोत्तमा।स्तिभी।तिपरिसविसा।।भीनथुहातमजेविनतुजपुत्रप्रेमनितिपरिसविसा
।।९८।।पांडवसाधुयशस्करअयशस्करअसाधुहेगमते।।रमतेमनउपदेशीपुत्रस्नेहासवेधमते।।९९।।
पुरुषप्रयत्नदुर्बळदैवबहुप्रबळमजअसेकळले।।असताबळवंतपुरुषकारतरिकधींचचित्तवळते।।१००।।
कथिलेनसेललेबकसांगावेफारकायहोकविते।।सनावेसेव्यडरिहपुत्रप्रेमाम्लुपित्तओकविते।।१०१।।वि
दुरम्हणेराजेंद्राउरलेअध्यात्मतसुजातानें।।सांगावेपरिसाधयाकरिताश्रीसनत्सुजातानें।।१०२।।केली
न असीप्रतिज्ञाम्यसुम्हणेतिपरिसेंचिअसिकाही।।[illegible]नपरिसावेतत्वतुम्हीचिचाररसिकाही।।३।।भ्र
पम्हणेतद्धवणीमाझेअसंतमानेसत्वरतें।।सांग[illegible]मजतभतातुवाचिंतत्वरतें।।४।।विदुरम्हणे
यी ओ[illegible]तेसांगावेब्राम्हणेंनअन्यानें।।ठावेपरिन[illegible]चमुखेम्याअश्रद्धेयानिजन्यानें।।५।।भ्रपम्हणेयादे
हेत्यामुनिचासंगमजोकसाघडतो।।केवळनिर्मनुजाहिआश्रमतफळाचासमुच्चयतरघडतो।।६।।चितीम्ह
णेविदुरबातुजकथिलेतसेतुझाताते।।यादासीसिकथावेत्याकरुनिकृपासनत्सुजाताते।।७।।येउनि
सनत्सुजातेकथिलेअध्यात्मशास्त्रअंधातेजेतत्काकष्टदीसदढतरानादिमोहबंधाते।।८।।इत्यार्षभा
रतेउद्योगपर्वणितृतीयोध्याय:।।३।।आलसभेतसर्वप्रात:काळीचयातसंदर्श।।सांगेसंजयपरिसतिभी

the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai Joint project

भादिकस्कंधीरात्तहिमंदेशा।।१।।संजयह्मणेअजीधृतराष्ट्रमहाराजसानुजेंधर्में।।द्रोणादिकसहतुह्मा
चेंदुनितुमचीविचारिलेंशर्में।।२।।वदलोजिकुअताकीमाजातोंतासमक्षमंदेशा।।दुर्योधनासभेतंस्पष्ट
समग्राहिसांगसंदेशा।।३।।सावधहोउनिसंसारआह्माअस्मद्विभागवोपाका।।कोपावानरवृकोदरतंहि
नतुह्माओयुक्तायुलोपाचा।।४।।साचयाचीकाळोहूनिउणीएकलीळहिनगदाहे।।नमरावेबहुबंधुलंनो
रोजोविनागनगदाहे।।५।।लोभदुरभीमानातेरक्षायाप्राणायराकटकराकी।।यमसेमयसमरीहेपाहूनिमृ
णरीलतृकटकटाकी।।६।।जागविताहिलहस्त[illegible]जलाहिहानिरोपाने।।धर्मक्षोभेहोयिलतोसिनह
राचाहिहानिरोपाने।।७।।श्रीकृष्णप्रभुअनिकाय[illegible]करूनिपाहेला।।राहेलकोणकटकीभटकीकाळास
हीनसोहेला।।८।।सोसेलरुद्रचक्षुप्रस्फुरज्ञरिवर[illegible]एतेंलाते।।दीसारठेयविश्वकायाहूनिघालीलको
एतेंलाते।।९।।गांडीवजाततोसुरपतिसहिनेदि[illegible]यलाभरणा।।कुरुराज्यतुजनसाजेप्रभुचेचोरासिजे
विभाभेणा।।१०।।स्पष्टबुडवितीलकिशकउनकुमतिशकुनी।।कर्णहितुह्मातारा।।कोशोलबुडविताबाल्हिशाहो
जन्महेतुह्मातारा।।११।।धृष्टद्युम्नशिखंडीसात्यकिअभिमन्युहनसामान्य।।दृष्टद्रोणपितामहरात्तहिरवळ
वुधीदहातसामान्य।।१२।।धृतनअजातरिपुसीभीमासीजीवनघ्नसंघरहा।।संगरहायाधरूनीद्रोणाविदुर ।।१३।।

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

नगणुनिशातातेकरिलकरावेजसेअवनतातो।३४।

13A

भीष्मबधिसंघरहा।।३३। देभागअभयदेयिलधर्ममहाराजहाअचनतातो।युधिष्ठिकरीनम्रणसीपरिपृश्ना
न तापबहुतबाधेल।।३४।धर्मन्यायाविरोकोणाचेहीईहसाधेल।।३५।जान्हितूंसानुजसोसम्राप्तमहोलेक
षुआडिसामरसा।।पामरसाम्यवरायाइछिसिकलहत्यजनिसामरसा।।३६।ऐसेधर्मानुमतेरुष्ठानु
मतेउदंडचदलाहो।।तेबहुकायवदावेशीघ्रअजातारिराज्यपदलाहो।।३७।भीष्ममुएकुरुरायाऐककर
निसावधानकानमन।।देवोविदेवनकरितीएकीश्रीसत्यनायकानमन।।३८।तेव्हापुसेबृहस्पतिविधिला
स लाकीसर्वसिद्धिदनमुनी।।राक्षाधिखिलकरहितगसहितीतदीयपदनमुनी।।३९।।विश्वगुराकाग
लोननमुनिदेवोविदेवहातूतो।केतुकीसभाबुडतयाचीस्वमुखेचिसांगहतूते।।२०।वदलाविधिकींतेश्री
नरनारायणतपोनिदीनमुनी।।होतीविज्वरसंघःपेमआसवमहागदीनमुनी।।२१।मलेजसापुढेकितिकी
तेप्रभुमुख्यविश्वपाळकहो।।महिमाअनंतत्याचात्यासमतत्रिभुवनातबाळकहो।।२२।जायसुरेश्वरहोतेजा
ते स्थानीतपेतेप्रभरतरणी।।२३।शारेएणातराक्रायशदेतीहोउनिसहायबहुदाते।तदुदारतेगतमदमगहलएा
तिलकानहायबहुदाते।।२४।जेप्रभुनरनारायणतेअर्जुनवासुदेवअवतरले।।वदलाअसाचिनारदजोचा
बोलेअसरव्यअवतरले।।२५।।यासीविरोधकरितीजेजनवंचितीअसकरवलेश।।जेयासिहालजोडितिसा

मागेवरकीघ्यावेसाध्येमजलायशाप्रभरतरणी।।२३।

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(१५)

।तिसासीस्वप्नीनसेअसुख।।२६।।दुर्जनिकितवखळतेजाचाळा।वितियशासडागमती।।अह्मा हुनि
करणेशाकुनिदुःशासन हिललुब्धाजडागमती।।२७।।गांडीवसुदर्शनिधरनरनरायणसमर्थेअमरा
ता।बसतीरथएकरथा।रथिसारथिभावकरूनिसमरातें।।२८।।मेरुहिरवचेलरायाश्रीधर्माचाउल्लंघनकोपा
ने।।होसावधानयाश्रीमदमद्याचाभुलोनकोपाने।।२९।।तुजकायेशत्रुसहीमीनस्वप्नातहिकथनिअ
हिताते।मणिहारघालिशते।शिरिकुठीकैंमहे [illegible] हिताते।।३०।।कर्णेह्मणेहोपंडितकारितासद्धर्मनि
मी रतकुत्साहे।अनुचितिपंडवबधकरनेकरीन। [illegible] उत्साहे।।३१।।हाक्षात्रधर्मनिष्ठस्त्रकसातिळहिअ
घनसोनियासकसा।।निंदिसिनदोषला।वितिसकउ [illegible] ऊनिसोनियासकसा।।३२।।अजिपर्वविरूधासी
करित्तीकोणी।हितरिशामनयश।।राज्यस्वर्गफकाथ [illegible] हिसनतीअरिशामनुयशा।।३३।।भीष्मह्मणेधेतरा
ष्ट्रादेयिलदाहातदेन्यहेमतरे।।खळमकसंसर्गास्त्वनरएं।कसीयुरुहिसेन्यहेमतरे।।३४।।हावीलसूतस्त
तहाहितएसे।।लरिवल्या विनाशपथा।।विधिचाहिपलंगखळहिनवळतिफळंदे खिल्यावीनाशपथा।।३५।। ॥१३२॥
हापावलाअसेनिजगुरुपासूनिभंगजनकशापाते।।पापतेवोउरडिताडीनिगुरुअपजनकशापाते।।३६।।
अवलंबिलातवस्फतेभीमाब्धितेरावया।सिहालवगा।।मारुतिभंगघडेलप्रभुरस्चरणकचर्वणेक्षता।पूवगा।।३७।।

Joint project of Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

एकैकेपांडुसुतेंकेलेंजेकर्मयांसिदुष्करतें ।। वाचाकनीचसरवेंनफकडासेंवंध्यदारसुष्करतें ।। ३८ ।। सि
द्धेंमृगनापार्थेगोग्रहणीगाठिल्यास्वभात्तें । स्यंदुनिपकालांकेसास्मरतनसेयाभव्ळस्वभावातें ।। ३९ ।।
कोणगेलात्तेहापार्थेहरितासुकीर्तिसिहवासें ।। बुडतीचअकुकजाचासतुकुब्जाचाहिकीर्त्तिसिहवासें ।। ४० ।।
रेध्यतराष्ट्रजनितसुतरातमिषविषमखरसराधेया ।। गंधर्वबद्धदुर्योधनमोचनदृत्तप्रसराधेया ।। ४१ ।। पां
डुवदयानकरितेंत्तरित्तेंअरित्तेंज[illegible] सर्वहीहरित्ते । हेतोमुनिपीतजळधिकुक्षितसेंविगतसारकानरि
त्ते ।। ४२ ।। भाताबहुगर्जतिसेमत्तवृषभसासभे[illegible]प्रहा । याचाचिबंकेंपांडवपरिभवकरणारपुत्रचित्र
पहा ।। ४३ ।। द्रोणम्हणेहेचिकराभरतर्षभसयस । [illegible]हो । पदलाहोधर्मठचित्तश्चचितमत्रामयज्ञाचिघ्ना
नवदलाहो ।। ४४ ।। शूररणक्रूरसकव्ळकाकतसे[illegible]दयालु बरे । पांडवसुयोधनासकरवेंदत्तेंअपारखे
दयालुबरेंच ।। ४५ ।। असतीबहूधनुधरपरिपार्थसदानव्यसाचिसमराया ।। हटकायाभटकायासजिंल
कवणसव्यसाचिसमराया ।। ४६ ।। अंधापसुनिपावेंभीष्मद्रोणकहीअनादरतें ।। जेवींअनादरीजेहरिहर
कीर्त्तनसकबधिरेंअनादरितें ।। ४७ ।। सम्यम्हणतिहाहाहीधरितोजासिधरिलिकामनासदरी । हाजनरिति
असीमगकवींचायेइतनकामनासदरी ।। ४८ ।। दक्षम्हणेरेसंजयअकराअक्षोहिणीचमूश्रवण । करुनि

अजातारिकसेंवदलानृपबोलिलेकसेंकवण॥४९॥अस्माकडेमिळालेबहुबळहेपरिसताअनीचेष्टा॥ध
र्मकैसेगमलेकेलीतेऐकसीजनीचेष्टा॥५०॥अज्ञातयुधिष्ठिरमुखेकवणपाहाती।धरूनिसमरेहा॥स
मरेहायात्याचाओपुनिआर्थीसमानसमरेहा॥५१॥तरलाजरिमोहप्रदराज्यश्रीसीबळेंचिमंदरते॥को
ण्हीअसत्मणेकीनरामायाशत्रुसिंधुमंदरते॥५२॥संजयाम्हणेनृपाकासद्धात्माचिधनेच्छुसंसारी॥देख
तिजसेमुखतसेधर्मानेभीमनिकुकंसारी॥५३॥आ[illegible]चीचेपहातीवाटस्तवितीनृपाळवाटस्तवितीनृपा
कभाटतसे॥क्षिप्रजयार्थनिघावाप्रभुबाव्हास[illegible]वाटतसे॥५४॥कृपम्हणेकल्लैकायतिरि[illegible] हनके
रिजयासिकार्यकागमला॥अस्मासिकोणाचासाम[illegible]उणाऐसागमला॥५५॥ऐसेसभेतपुसतातोकाळ
ग्रस्तबुद्धिजाणोनी॥पडलामूर्छितसंजयचित्ती[illegible]नर्थआणोनी॥५६॥विदुरम्हणेराजेंद्रात्वच्चित्ताला
असत्यनगमोहा॥संजयपडलाकींजीजालाक्राजन्हीमहाजनगमोहा॥५७॥कृपम्हणेबहुधाहाभ्यालाभी
माद्रियाधतेजाने॥भ्यावाचितोनिरखिलेसहसास्क्रोधयोधतेजाने॥५८॥सूतउठोनिम्हणेहोकरणारप्रभु
तुम्हासवेंकलहा॥धृष्टद्युम्नबळानेद्रोणवधीसंनकीमहाबळहा॥५९॥जोबकहिंडिबमागधकीचककीर्मीर
शमनभीमरणा॥चिंतीबहुनविलासाजाचेस्वप्नीहिनमनभीमरणा॥६०॥जोगंधमादननगीक्रीडेप्रभुजेवि ॥१३२॥

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

15A

हा

एकलाभवनी ॥ क्रोधवशावधूनिवेदमनमोठीचिएकलाभवेनी ॥ ६१ ॥ त्याचाबकेतुह्मासीधर्मप्रभूभांडणा ॥
राजा ॥ जपलाविराटनगरीबहुबहुलवनी हिअन्दबाराजा ॥ ६२ ॥ जाश्रीगांडीवधनुर्वल्लीतेपांडवानीती ॥ देवीदेती ।
युध्दोत्साहदुजीसत्यपांडवानीती ॥ ६३ ॥ जोभंडलाशिवासीप्राप्तहरिहरप्रसादहोराजा ॥ त्याचाबकेतुह्मासीध
र्मप्रभूभांडणारहोराजा ॥ ६४ ॥ यक्षपुरुषत्वदिलेजालाडाधैर्यसंनगशिखडी ॥ करणारत्तद्धकरणाकीतोगंगेय
पंनगशिखडी ॥ ६५ ॥ जोवासुदेवभवोगन्सचश्रि[illegible]कल्पनगराया ॥ त्याचाबळेसुरपुराघेईलमगकायभ
ल्पनगराया ॥ ६६ ॥ करिलन्यायब्राह्मणासमरुष [illegible]चेककहाते ॥ होतीलक्षराजातरिपुचाभग्नरणाल
क्षणातकळहाते ॥ ६७ ॥ प्रज्ञाचक्षुह्मणेहो सर्वहि[illegible]कडेमबाहू ॥ येकीकडेचकोदरमसुत्रातरणीनहाबा
हू ॥ ६८ ॥ भीमापासुनिभीतोमी हरिपासूनिजे विका[illegible]कष्टा ॥ घेइलहानुवधान्त्याचिटघेइलयेकवेळकाक
चिट ॥ ६९ ॥ अस्त्रीगुरुसमकोपीहरसमवेगीहिवातसमजोगा ॥ देवामंदसुयोधुभीमविरोधस्वघातसमजोगा
॥ ७० ॥ निजनयेरात्रदिवसभीमाचेल्लागलेचिमतिलाभे ॥ आजूनिवाचलोकीउरलेघृतातयाचिअतिला
भे ॥ ७१ ॥ ह्मणातोमरूनिकारेभीमकरेमारेउनकाराजे ॥ परिनवकळतिकसेत्तरतिल्वगुरुचालंघितीनकाराजे
॥ ७२ ॥ देवासुरासहदुस्तहभीमअसो[illegible]स[illegible]गदकीअसोभगद ॥ त्रिघदपालानत्रीअरिदर्पाल्लाहिहोयहाअगद ॥ ७३ ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com